

De Wilde Wingerd

Pestprotocol

KBS De Wilde Wingerd

Inleiding

Waarom een pestprotocol?

KBS De Wilde Wingerd wil de kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

De leerkrachten zorgen daarvoor door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de regels aan te bieden en te onderhouden. Een van die regels is:

“We zijn aardig voor elkaar. We gaan met respect met elkaar om”

Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen op een prettige manier met elkaar leren omgaan. Dat verloopt meestal goed. Het kan helaas ook voorkomen dat een kind door andere kinderen wordt gepest. In een dergelijk geval is er een ernstig probleem. De school moet zo handelen dat het pesten ophoudt en voorkomen wordt. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de ernst en de specifieke aanpak van pestgedrag.

Begrippen

Plagen

Iemand op het schoolplein een duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om pestgedrag.

We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag ontstaat uit een onschuldige sfeer. Het gaat erom dat het gedrag door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is bij plagen zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die van pas komt bij conflictantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Ruw gedrag

In het spel en het samenwerken, kan het voorkomen dat kinderen iets doen dat onaardig overkomt zonder de intentie te hebben werkelijk onaardig te zijn. Een kind kan tegen een ander aanbotsen, iets op een onaardige toon zeggen, een blik hebben die onvriendelijk overkomt, iets van een ander kapot maken. Dit soort zaken kunnen door een kind dat zich niet veilig voelt, opgevat worden als pestgedrag. Omdat hierin de bedoeling niet is een ander moedwillig te kwetsen, spreken we hier niet over pesten.

Pesten

Pesten heeft een bedreigend en systematisch karakter. Pesten gebeurt moedwillig en heeft een vervelende bedoeling. We spreken van pesten als het regelmatig gebeurt. De veiligheid van de omgeving en van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd onvriendelijk en heeft een achtergrond van macht door intimidatie.

Pesten komt in verschillende vormen voor

Verbaal:

- Vernederen: “Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen”.
- Schelden: “Viespeuk, etterbak, mietje” enz.
- Dreigen: “Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je.”
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz)

- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren.

Fysiek:

- Trekken en duwen of spugen.
- Schoppen of laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achtervolgen of opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten.
- Dwingen om bezit af te geven.
- Dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.
- Meidenvenijn

Isolatie:

- Steun zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind
- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind wordt uitgesloten.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.
- Zich afwenden van een kind; neerbuigend kijken.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

De betrokkenen

Bij pesten onderscheiden we verschillende betrokken groepen.

Het gepeste kind

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Kinderen die gepest worden, doen vaak andere dingen dan leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een ander clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden, mits de pester daar de kans voor krijgt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen het pesten en stralen dat dan ook uit. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep. Deze angst en onzekerheid worden versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp niet uitkomt. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, ze missen in hun gepeste omgeving vrienden om op terug te vallen en ze kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

Pesten is een groot probleem voor kinderen. Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag. Het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Ze zijn bang voor een net zo groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe.

Het kind dat pest

Kinderen die pesten zijn vaak juist fysiek de sterkeren uit de groep. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas. Het komt echter ook regelmatig voor dat een pester een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het gepest te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving als pester gaan opstellen. Bij jongens komt uitdaging naar het gezag (de leerkracht, ouders, trainer, overblijfskracht) bij het pesten wel eens voor.

Meisjes pesten vaak minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiële manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke meestal niet aan de orde is. Ze pesten eerder met woorden of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming. Fysiek geweld komt minder voor.

Een pester heeft een probleem. Hij of zij leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste gedrag te vertonen. Ook pesters hebben last van hun pestgedrag. Door hun beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om gelijkwaardige vriendschap op te bouwen en te onderhouden. Pesters maken een ongewenste sociale ontwikkeling door.

Soms zien de pesters de aanpak van het probleem als bedreigend. Vaak echter blijken deze kinderen uiteindelijk net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om met andere kinderen een gezonde relatie op te bouwen.

De meelopers en de andere kinderen

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit noemen we de meelopers. Een meeloper kan bang zijn zelf in de slachtofferrol te raken. Het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag interessant vinden.

Vooral meisjes doen wel eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan meepesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Wat in een groep gebeurt, laat het individueel denken meer achter zich en zo kan groepsgedrag leiden tot situaties die onacceptabel zijn.

Er zijn ook kinderen die niet merken of niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe omgeving. Het heeft zin om stelling te nemen tegen het pesten. Wanneer kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pester zeggen op te houden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt risico's met zich mee. De situatie voor meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Het wordt voor hen duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen een belangrijke rol. Er zijn kinderen die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp roepen. Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag.

Ouders en leerkrachten

Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. De school vraagt ouders van kinderen die gepest worden, ouders die merken dat een ander kind gepest wordt of ouders die zien dat hun eigen kind pest, dit te melden. Dit is in het belang van de opvoeding en ontwikkeling van alle kinderen. Als er in

de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas. Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag of onschuldige streken.

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

- Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaart de school dat als een probleem voor alle betrokkenen.
- De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt gezien en niet wordt geaccepteerd.
- Leerkrachten en overblijfkrachten zijn alert op pestgedrag. Indien pestgedrag optreedt, nemen leerkrachten en overblijfkrachten duidelijk stelling en ondernemen actie tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid ligt bij de leerkrachten.
- Wanneer pesten optreedt, voert de school het pestprotocol uit.
- Het pestprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging onderschreven en aan alle ouders ter inzage aangeboden.

Pestprotocol van KBS De Wilde Wingerd

Wat is de inhoud van het pestprotocol?

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze aanpakt.

De Wilde Wingerd wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn.

Dit betekent dat de school stelling neemt tegen pestgedrag en afgesproken maatregelen neemt bij voorkomend pestgedrag.

Om welke maatregelen gaat het?

Preventieve maatregelen

- De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas. Dit gebeurt aan het begin van ieder schooljaar en tijdens het jaar regelmatig. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en van groep 3 t/m 8 worden de regels van het pestprotocol besproken.
- Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek of andere werkvorm.

Repressieve maatregelen

- Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken.
- Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van hun kind door de leerkracht op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Bij dit gesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. De leerkracht noteert in Parnassys de gebeurtenissen, inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken.
- De directeur wordt op de hoogte gebracht van pestgedrag op school.
- Indien het probleem zich blijft herhalen roept de directeur de ouders op school voor een gesprek. Van dit gesprek wordt een notitie in Parnassys gemaakt.
- Indien het gedrag niet verbetert, kan er een verwijzing plaatsvinden naar een externe hulpverlener.
- Indien het pestgedrag van de pester niet stopt kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen zoals isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school met een maximum van drie dagen.

De concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol

Alleen het hebben van een pestprotocol zal ongewenst gedrag niet laten verdwijnen. We vinden het belangrijk pestgedrag duidelijk te in beeld te hebben en te houden. Daarover maken we de volgende afspraken:

- Een leerling kan over het pesten vertellen aan iedere leerkracht, ook als het niet de eigen leerkracht is. De leerkracht aan wie het verteld wordt functioneert dan als vertrouwenspersoon voor het kind en koppelt het probleem terug naar de direct betrokken leerkracht. Daarbij is het belangrijk vertrouwelijk met de informatie om te gaan en het betrokken kind op de hoogte te houden.
- De leerkracht vertelt dat het pesten verkeerd is en niet geaccepteerd wordt en dat het goed is dat het kind hulp vraagt aan een volwassene.
De eigen leerkracht spreekt met de pester en de andere kinderen in de klas die erbij betrokken zijn.
- De ouders van beide kinderen, de pester en het gepeste kind, worden op de hoogte gebracht.
- Het team wordt op de hoogte gebracht zodat alert gereageerd kan worden.
- De overblijfskrachten wordt gevraagd alert op pesten te zijn.

Hulp aan het gepeste kind:

Gesprekken met de leerkracht, ouders en / of vertrouwenspersoon. Naast incidentele momenten worden ook vaste gespreksafspraken gemaakt met het kind en / of de ouders om de voortgang te bespreken. In deze gesprekken kan besproken welke vormen van extra hulp nodig zijn om de ervaring te verwerken en verder te voorkomen. (bijv. schriftje om gedachten in te noteren, training, hulp bij het buiten spelen, activiteiten in de groep etc.)

Hulp aan de pester:

Een gesprek waarin de pester mag vertellen wat er gebeurd is. De regels van De Wilde Wingerd worden herhaald en besproken. Er wordt verteld dat pesten niet geaccepteerd is. Er wordt een afspraak gemaakt voor een vervolgesprek met kind en / of ouders. Van de gesprekken wordt een notitie gemaakt in Parnassys.

De leerkracht zal met de leerling de oorzaak en het gevolg van het pesten bespreken. Als het pestgedrag blijft doorgaan, roept de school de hulp in van GGD, RIAGG of de Onderwijsadviesdienst of een andere externe instantie.

Als deze hulp niet leidt tot verbetering zal de ouders geadviseerd worden te kijken naar een andere school voor hun kind.

Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers.

In de klassen zal het op een goede manier omgaan met elkaar regelmatig besproken worden. Het onderwerp pesten en cyberpesten komt daarbij jaarlijks aan bod.

Na een incident bespreekt de leerkracht met de klas wat er is gebeurd en wat de afspraken zijn bij pesten. De kinderen worden opgeroepen hulp te vragen aan een volwassene als ze pesten zien gebeuren en zich te distantiëren van het pesten.

Kinderen die dit doen worden daarvoor gecompimenteerd.

Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij pesten afkeuren. Zij kunnen bespreken wat de juiste stappen zijn als een kind pesten ziet gebeuren. (zeker niet mee pesten, stelling nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht vertellen) Ouders kunnen benadrukken dat praten over pesten iets anders is dan klikken)

Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pester en gepeste worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Zij worden uitgenodigd op gesprekken met en over hun kind.

Voor ouders moet het schoolklimaat zo zijn dat zij weten dat de school open staat voor het delen van zorgen. De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers wordt gevraagd het bij een teamlid te melden als zij weten dat een kind gepest wordt.

De 4 gouden regels op De Wilde Wingerd zijn:

- We zijn aardig voor elkaar. We gaan met respect met elkaar om.
- We spreken over moeilijke en makkelijke zaken op een rustige toon.
- We gaan netjes met onze en andermans spullen om.
- In de school loop je rustig.

Deze regels vallen daaronder:

Je beoordeelt andere kinderen op wat ze doen en kunnen.

Je zorgt ervoor dat een ander kan meedoen.

Als je iets wilt lenen van een ander, vraag je dat eerst.

Je spreekt met respect tegen en over anderen.

Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.

Je bemoeit je alleen met een ruzie als je kunt helpen oplossen.

Als het niet lukt een ruzie zelf goed op te lossen vraag je direct hulp aan een volwassene (leerkracht of overblijfkracht)

Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan een leerkracht, overblijfmoeder of je ouders. Dat is dan geen klikken.

Word je gepest, praat er thuis en op school over. Houdt het niet geheim.